

GEEF ELKE WIJK EEN SOCIALE GROEPSPRAKTIJK

VEROVER
DE STAD

turnhout.pvda.be

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

2. GEZONDE STAD

STANDPUNT

Toegankelijke gezondheidszorg is een basisrecht. Toch moeten nog altijd te veel mensen een bezoek aan de dokter uitstellen om financiële redenen. Wachtlijsten zijn vaak lang en de dienstverlening in ziekenhuizen wordt verder afgebouwd. Voor Turnhout willen wij beter. We stimuleren wijkgezondheidscentra en investeren in toegankelijke ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg.

In onze Grote Bevraging bij meer dan duizend Turnhoutenaren was de eis voor 'betaalbare rusthuizen en serviceflats' veruit de populairste onder het thema 'gezonde stad'. Jong en oud weet dat het alsmoa moeilijker wordt om een waardig leven te blijven leiden op je oude dag, zonder angst voor armoede of gebrek aan zorg. Wij komen op voor een volwaardige, kwaliteitsvolle en betaalbare ouderenzorg in publieke handen.

WAT WE WILLEN

ÉÉN. BETAALBARE RUSTHUIZEN EN SERVICEFLATS

- Turnhout moet zelf instaan voor de betaalbaarheid van zijn serviceflats en woonzorgcentra. We voeren een maximumfactuur in van 855 euro voor de woonzorgcentra.
- We maken van rusthuizen en serviceflats opnieuw kwaliteitsvolle, betaalbare en openbare instellingen. We gaan in tegen de verzelfstandigingen, die uitgaan van een commerciële logica. We nemen deze diensten terug in eigen handen.

TWEE. ZONDER GELD NAAR DE HUISARTS, IN ELKE WIJK VAN DE STAD

- We gaan voor de uitbouw van wijkgezondheidscentra: medische huizen waar je gratis naar de huisarts kunt. We willen dat tegen 2024 minstens 10 procent van de Turnhoutenaren in zo'n praktijk ingeschreven is.
- Deze wijkgezondheidscentra zijn interdisciplinaire, lokale aanspreekpunten die instaan voor kwaliteitsvolle zorg, waar je zowel dokters, tandartsen, diëtisten, psychologen als psychiaters kan raadplegen.
- Het stadsbestuur moet een voortrekkersrol opnemen voor dit project, door positieve campagnes te voeren om artsen aan te trekken naar deze wijkgezondheidscentra. De stad moet actief zoeken naar beschikbare ruimte.

DRIE. TOEGANKELIJKE EN KWALITEITSVOLLE ZIEKENHUIZEN

- We pleiten voor het behoud van de ziekenhuizen Sint-Jozef en Sint-Elisabeth met uitbreiding van een spoedafdeling op Sint-Jozef.
- We bestrijden de commercialisering van de ziekenhuizen.

VIJF. BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN

- Vanaf zo jong mogelijke leeftijd bieden we gezondheidspreventie en -opvoeding aan. Op school stellen we warme en gezonde maaltijden beschikbaar, plus een gezond tussendoortje.
- De problematiek van fijn stof en luchtvervuiling in de stad verdient een grondige aanpak. We stellen een geïntegreerd propere-lucht-plan op dat de grote bronnen van luchtvervuiling aanpakt.

VIJF. PRIORITEIT AAN ONZE MENTALE GEZONDHEID

- We zetten in op het wegwerken van de wachtlijsten voor betaalbare psychotherapie. We investeren in de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Daar wordt op basis van je inkomen bepaald wat je voor de psycholoog betaalt.
- We zoeken naar manieren om de drempel naar de psycholoog verder te verlagen. In stedelijke werkingen zoals het OCMW, maar ook in verenigingen zorgen we voor een aanbod van psychologen die ook preventief kunnen werken. We geven extra aandacht aan kwetsbare doelgroepen, bijvoorbeeld door ervaringsdeskundigen en brugfiguren in te zetten.
- Om het taboe te doorbreken en het aanbod bekend te maken willen we een sensibiliseringscampagne op stadsniveau over mentale gezondheid.

ZES. EEN TANDENPLAN VOOR TURNHOUT

- We brengen het probleem van groeiende wachtlijsten bij de tandarts en tekorten in aanbod in kaart. We stellen informatie ter beschikking over waar men terecht kan.
- In de ziekenhuizen organiseren we een aanbod voor jaarlijkse tandcontrole door geconventioneerde tandartsen die zich aan de RIZIV-tarieven houden.

ZEVEN. NIEMAND MAG UIT DE BOOT VALLEN

- Ook mensen zonder ziekteverzekering hebben recht op een goede verzorging. We willen dat artsen en zieken gemakkelijk kunnen werken met 'Dringende Medische Hulp'. We zorgen ervoor dat ze begeleiding krijgen naar een vaste huisarts volgens een spreidingsplan dat de instroom van deze patiënten breed verdeelt over huisartsen.
- Bij wie het moeilijk heeft, zijn de gezondheidsproblemen vaak veel ruimer dan alleen het strikt medische. Sociaal verpleegkundigen in de wijkgezondheidscentra helpen bij een gezonde leefomgeving voor mensen in armoede.

VISIE

Ons land heeft een uitstekende gezondheidszorg opgebouwd die gefinancierd wordt door de solidaire bijdragen aan de sociale zekerheid. Maar de toegankelijkheid tot onze gezondheidszorg daalt en de besparingen op alle beleidsniveaus zorgen voor een gebrek aan middelen bij veel zorginstellingen en voor een verminderd aanbod op verschillende terreinen. Toch zijn de noden hoog, de sociale behoeften stijgen en de vergrijzing doet de zorgvraag toenemen.

In plaats van extra op deze noden in te zetten, doet Turnhout mee met de vermarkting van onze zorg. De dienstverlening is ondertussen echter niet verbeterd. Tarieven blijven stijgen, er is een constant personeelstekort en een volledig losgeslagen besparingsbeleid. Zelfs luiers vervangen gebeurt met de tikklok: als ze niet lang genoeg gedragen of onvoldoende verzadigd zijn, worden verpleegkundigen verplicht het hierbij te laten. Ook de ziekenhuisparkings werden betalend. De recentste stadsmonitor wijst uit dat de tevredenheid over gezondheids- en ouderenvoorzieningen in de stad blijft dalen.

In plaats van de regie van de ouderenzorg in handen te nemen, heeft de stad het woonzorgcentrum (WZC) De Wending, Groep van Assistentiewoningen, Lokaal Dienstencentrum Albert van Dyck en ontmoetingscentrum de Meerloop (de residentiële zorg van OCMW Turnhout) verzelfstandigd tot Zorggroep Orion. Daar vinden ze er geen doekjes om. Naar ondernemers verkopen ze de verzelfstandiging als een must voor 'optimale voorwaarden aan de marktgerichte diensten'. 'Financiële rendabiliteit' moet worden doorgevoerd. De inbreng van een nieuwe managerscultuur moet van ouderzorg een onderneming maken.

Kosten worden gedrukt en het personeel moet het stellen met slechtere statuten. De stadsregio Turnhout bracht zelfs een handleiding uit voor ontwikkelaars en investeerders in ouderenzorg. Alles in functie van PPS (publiek-private samenwerking) of zelfs volledige privatisering.

Uit de stadsmonitor blijkt verder dat niet minder dan 7,2 procent van de Turnhoutenaren de voorbije twaalf maanden één of meer rekeningen voor gezondheidsuitgaven niet, of niet op tijd, kon betalen om financiële redenen. In sommige stadsdelen loopt dit cijfer op, tot bijna een op tien. En dat houdt nog geen rekening met alle bewoners die een bezoek aan de dokter of de tandarts uitstellen waaronder alleenstaande ouders, personen met hoge medische kosten en andere gezinnen die het moeilijk hebben op het einde van de maand. Deze ongelijkheid in de zorg is onaanvaardbaar.

De PVDA eist dat de stad haar verantwoordelijkheid opneemt en haar inwoners een goede zorg garandeert. Hiervoor moet de stad de sleutels volledig terug in eigen handen nemen en de vermarkting van haar eigen diensten terugschroeven. Gezondheid is geen koopwaar, zorg is een basisrecht. Dat verdient investeringen in plaats van besparingen.

ÉÉN. BETAALBARE RUSTHUIZEN EN SERVICEFLATS

Als ouderen niet langer thuis kunnen blijven wonen omdat de zorgvraag te groot wordt, dan doemt de confrontatie met hoge woon- en zorgprijzen op. In onze Grote Bevraging bij meer dan duizend Turnhoutenaren is 'betaalbare rusthuizen en serviceflats' veruit de populairste eis onder de rubriek 'gezonde stad'. We willen die verzuchting ernstig nemen.

In Turnhout betaal je al gauw meer dan 1900 euro per maand voor een éénpersoonskamer in een rusthuis. Daarmee heeft Turnhout de vijfde duurste woonzorgcentra van de provincie Antwerpen. De huurprijs ligt een pak hoger dan het gemiddeld wettelijk pensioen van 1200 euro. Die ongelijkheid klopt niet. De pensioenen zijn natuurlijk veel te laag. Maar ook de lokale overheid schuift steeds meer de factuur door naar de ouderen. Nochtans hebben onze ouders en grootouders hun leven lang hard gewerkt en bijgedragen aan onze sociale zekerheid. Ze hebben recht op een zorgeloze oude dag.

In Turnhout is sinds 2009 de onderhoudsplicht afgeschaft. Hierdoor zou het in principe niet meer mogelijk zijn dat bejaarden bij hun kinderen moeten aankloppen met hun rusthuisfactuur. Het OCMW Turnhout betaalt sindsdien het verschil tussen de rusthuisfactuur en het inkomen van de oudere. Dit is een positieve maatregel, maar de tussenkomst is wel gebonden aan heel wat voorwaarden. Zo mag de dagprijs, waarvoor de tussenkomst wordt aangevraagd, niet hoger zijn dan de dagprijs van WZC De Wending. Wie om eender welke reden terecht komt in een duurder privaat rusthuis, heeft geen recht op de tegemoetkoming van het OCMW. Bovendien moet de aanvrager van de tegemoetkoming eerst alle eigen middelen aanwenden. Tenslotte gebeurt de toekenning van deze tussenkomst niet automatisch. Je moet zelf eerst een heleboel documenten op tafel leggen om aan te tonen dat je recht hebt op de tussenkomst van het OCMW. Hierdoor bestaat het risico dat sociaal zwakkere personen in de samenleving de juiste weg niet vinden.

Dat de stad de onderhoudsplicht heeft afgeschaft is een goede zaak. Maar wij willen verder gaan dan een bijpassing van het OCMW. Wij willen gewoon betaalbare ouderenzorg garanderen voor iedereen.

We voeren een maximumfactuur in voor de woonzorgcentra van 855 euro. Dat bedrag komt overeen met de som van de inkomensgarantie als samenwonende bejaarde (725 euro) plus de tegemoetkoming vanuit de zorgpremie (125 euro). Dat is met andere woorden het laagst mogelijke wettelijke inkomen voor bejaarden. Door de maximumfactuur hieraan gelijk te stellen, garandeer je dus dat geen enkele oudere in angst moet leven voor de zorgrekening op het einde van de maand.

De verzelfstandiging van ons OCMW-rusthuis bracht 'marktconforme' prijzen met zich mee. De stad geeft bewust de sleutels uit handen in plaats van zelf een democratische prijs te bepalen. Vandaag zijn het de

targets en de cijfers die centraal staan. Het is nu meer bedrijf dan zorg.

Door de sleutels stelselmatig uit handen te geven, wordt onze zorg uiteindelijk te grabbel gegooid voor de commerciële sector. De Pano-uitzending over de commerciële woonzorgcentra zorgde voor heel wat beroering. Terecht. Commerciële groepen hebben maar één doel: hun winst vergroten. Dat leidt tot lagere zorgkwaliteit: minder personeel, minder zorg, minder kwaliteitsvoeding... en een hogere factuur voor de bewoners.

Verzelfstandiging, privatisering en commercialisering gaan niet samen met kwalitatieve zorg. Turnhout moet zijn verantwoordelijkheid opnemen en de sleutels van de ouderenzorg terug in handen nemen. Dat stad moet een kwaliteitsvolle, betaalbare en openbare dienstverlening garanderen aan haar inwoners zodat ze kunnen genieten van hun oude dag.

TWEE. ZONDER GELD NAAR DE HUISARTS, IN ELKE WIJK VAN DE STAD

Het Netwerk tegen Armoede liet een enquête uitvoeren bij armoedeorganisaties. Daaruit komt naar voren dat de armoedeorganisaties wijkgezondheidscentra als een van de prioriteiten zien voor een stadsbestuur om de ongelijkheid tussen rijk en arm in de zorg weg te werken.

Het model van de wijkgezondheidscentra wint aan populariteit. Het zijn multidisciplinaire medische huizen waar patiënten niet moeten betalen voor een bezoek aan de huisarts, door een systeem van forfaitaire betaling. De liberale minister Maggie De Block kreeg een storm van protest over zich toen ze de opening van nieuwe centra liet opschorten. Onder die druk moest ze haar maatregel weer intrekken.

In Gent bestrijken de wijkgezondheidscentra het hele grondgebied van de stad. Een op de vijf Gentenaars wordt er verzorgd. In Herentals en Heist-op-den-Berg hebben ze intussen ook een wijkgezondheidscentrum. In Geel wordt de start voorbereid. In Turnhout wachten we al jaren op een concrete invulling. Wij willen per wijk lokale spelers rond de tafel brengen om te zien wat mogelijk is. Wij willen bij de start van een nieuw centrum ondersteuning bieden en inzetten op toegankelijke gezondheidszorg in elke wijk van onze stad. De stad moet een voortrekkersrol spelen bij het zoeken naar nieuwe artsen en beschikbare locaties.

Naast het centrum zouden minstens ook de grotere buitenwijken Schorvoort en de Parkwijk een volledig wijkgezondheidscentrum moeten hebben. In een kleinere wijk, zoals bijvoorbeeld Zevendonk, zetten we in op kleinere 'filialen'. Zo'n lokaal filiaal van een wijkcentrum kan enkele dagen in de week de deuren openen, versterkt door artsen of specialisten uit de grotere centra uit naburige wijken. Zo wordt gezondheidszorg werkelijk toegankelijk voor iedereen.

De nieuwe wijkgezondheidscentra zijn ook nodig om het dreigende huisartsentekort in de stad op te vangen. Met 0,8 huisartsen per duizend inwoners haalt Turnhout de nationale minimumnorm van 0,9 per duizend inwoners niet. De norm laat dan nog buiten beschouwing dat meer artsen dan vroeger deeltijds werken.

DRIE. TOEGANKELIJKE EN KWALITEITSVOLLE ZIEKENHUIZEN

Het vroegere OCMW-ziekenhuis Sint-Elisabeth werd in 2007 zelfstandig. In 2009 fuseerde het met het Sint-Jozefziekenhuis. Er werd bespaard op personeel en op zorg. Nu wil de Raad van Bestuur, waar Stad Turnhout deel van uitmaakt, overgaan tot het sluiten van het Sint-Elisabethziekenhuis. De directie van AZ Turnhout besliste in 2012 alle ziekenhuisactiviteiten samen te brengen op de terreinen van campus Sint-Jozef. In 2025 hopen ze met de nieuwbouw te kunnen starten.

Deze centralisering van de ziekenhuiscampus is een klassiek voorbeeld van schaalvergroting. In andere

steden zien we dat zo'n schaalvergroting vaak de eerste stap is naar een volledige commercialisering. De gevolgen voor de patiënt zijn telkens hogere kosten voor slechtere dienstverlening. Wie de gezondheidszorg beschouwt als een competitief en winstmakend gegeven, kan niet anders dan de prijzen voor de patiënten omhoog duwen.

Toegankelijke en bereikbare ziekenhuizen vormen een essentieel deel van een zorg op mensenmaat. In een eerdere enquête van PVDA Turnhout bleek dan ook dat de inwoners van onze stad beide ziekenhuizen willen behouden. Deze enquête onderstreepte ook het belang van een volwaardige spoedafdeling in beide ziekenhuizen. Gesterkt door die resultaten benadrukken wij het belang van beide campussen open te houden. We blijven ons verzetten tegen de commercialisering van onze ziekenhuizen. Enkel zo kunnen we een kwaliteitsvolle, betaalbare en toegankelijke zorg garanderen.

VIER. BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN

Het recht op gezondheid is veel breder dan alleen een recht op geneeskundige verzorging. Het luik van de preventie is minstens even belangrijk. Preventie in de ruime betekenis vertrekt van een goede sociale zekerheid, een gezond leefmilieu, een goede woning, een sluitende bescherming op het werk... Wij willen een goed stadsbeleid op al die terreinen. Dat is de beste preventieve gezondheidszorg. De PVDA wil extra aandacht voor een degelijke job voor iedereen, voldoende gezonde en betaalbare woningen, een goede luchtkwaliteit, meer publiek groen en speelpleintjes, toegang tot sport voor iedereen en ten slotte gezonde voeding voor de kinderen in onze scholen.

Door in te zetten op gezonde warme maaltijden in de scholen zijn Finland en Zweden erin geslaagd obesitas in te dijken. Die collectieve aanpak lost ook meteen de ongelijkheden in de boterhamendozen op.

Veel Turnhoutenaren maken zich ook terecht zorgen over de luchtkwaliteit in de stad. Turnhout wordt geconfronteerd met verschillende bronnen van luchtvervuiling die elkaar versterken. Om de luchtkwaliteit grondig te verbeteren, hebben we coördinatie nodig zodat de uitstoot van alle grote bronnen van vervuiling drastisch vermindert. We stellen daarom een propere-lucht-plan op, met metingen, met concrete streefdoelen en maatregelen. Dit komt de gehele stad ten goede.

Het lokale autoverkeer vervuult de lucht in onze woonwijken. Het effect daarvan is het ergst in de zogenaamde street canyons. Dat zijn smalle straten met hoge gevels en weinig luchtcirculatie, waardoor fijn stof zich ophoopt. Denk aan de Patriottenstraat, waar veel doorgaand verkeer dagelijks passeert. De oplossing ligt in een verschuiving van het autoverkeer naar de fiets en het openbaar vervoer. Dit wordt ook de modal shift genoemd (zie hoofdstuk 4, *Mobiele stad*).

We onderzoeken daarnaast ook de mogelijkheid om geothermie uit te breiden naar een warmtenet voor heel de stad. Zo verlagen we de uitstoot en dragen we bij aan gezonde lucht (zie hoofdstuk 3, *Groene stad*).

VIJF. PRIORITEIT AAN ONZE MENTALE GEZONDHEID

Een gezamenlijke, eengemaakte aanpak is nodig voor de geestelijke gezondheidszorg in onze stad. Er moet een analyse gebeuren van de behoeften in de stad om vervolgens het aanbod te sturen, want de noden zijn reëel. De stadsmonitor geeft de cijfers: in 2017 geeft een op vijf Turnhoutenaren aan zich gestressed te voelen en 14 procent geeft aan matige tot zware psychische problemen te ervaren.

Wij willen het taboe dat nog steeds bestaat rond geestelijke gezondheidszorg doorbreken en het aanbod bekend maken via een sensibiliseringscampagne op stadsniveau. We willen de problemen aanpakken en verbeteren, en dus de toegang tot psychologen en mentale zorg garanderen. Het is ernstig dat er wachtlijsten zijn voor psychologische hulp bij het Centrum voor Geestelijke Gezondheid Kempen. In 2016 bedroeg de wachttijd 32 dagen. Voor mensen met psychologische problemen kan een maand wachten zware gevolgen

hebben. Nochtans zijn er genoeg psychologen die graag in een van die centra willen werken. Wij voorzien voor deze centra dan ook meer middelen om de zorg verder uit te breiden. In stedelijke werkingen zoals het OCMW, maar ook in verenigingen zorgen we voor een aanbod van psychologen die ook preventief kunnen werken.

We zoeken ook actief naar manieren om de drempel naar de psycholoog verder te verlagen. We geven hierbij extra aandacht aan kwetsbare doelgroepen. We bouwen aan vertrouwen, bijvoorbeeld door ervaringsdeskundigen en brugfiguren in te zetten.

ZES. EEN TANDENPLAN VOOR TURNHOUT

Jaarlijkse tandcontrole door de tandarts is meer dan wenselijk. De realiteit wijst uit dat die controle vaak uitblijft. De oorzaak is niet ver te zoeken: de prijs stijgt en het duurt langer voor je een afspraak bij de tandarts hebt. Vaak is het zelfs ontzettend moeilijk een tandarts te vinden die nieuwe patiënten aanneemt. De stad moet deze problematiek dringend in kaart brengen en voldoende informatie aan haar bewoners verschaffen.

Wij gaan ervoor dat in Turnhout voldoende kwalitatieve tandzorg aangeboden wordt, met geconventioneerde tandartsen. Hiervoor kunnen jaarlijkse controledagen georganiseerd worden in de ziekenhuis-campussen. Ook de wijkgezondheidscentra kunnen hier een belangrijke rol in spelen.

ZEVEN. NIEMAND MAG UIT DE BOOT VALLEN

We maken van armoede een aandachtspunt, zowel voor de zorg als voor de preventie. Arm maakt ziek. Het OCMW is er om mensen te helpen, in de eerste plaats bij de toegang tot een goede zorg. Iedereen heeft recht op de beste gezondheid, ongeacht de nationaliteit of de dikte van de portemonnee.

Ook mensen zonder ziekteverzekering hebben recht op een goede verzorging. We willen dat artsen en zieken gemakkelijk kunnen werken met 'Dringende Medische Hulp'. We zorgen ervoor dat ze begeleiding krijgen naar een vaste huisarts volgens een spreidingsplan dat de instroom van deze patiënten breed verdeelt over huisartsen.

Gezondheidsproblemen bij patiënten in armoede gaan vaak veel breder dan het strikt medische alleen: huisvesting, financiële problemen, opvoedingsproblemen... Sociaal verpleegkundigen in de wijkgezondheidscentra kunnen veel laagdrempelig werk verrichten. Hun interventies hebben vaak meer gezondheidseffecten dan welke therapie ook.